

VIRKSOMHEDER 22. juni 2022

Enkelte brancher kan blive hårdt ramt af gasmangel

ANALYSE

Udarbejdet af
Gustav Elias Dahl
Senioranalytiker

Danmark har en lav gasafhængighed sammenlignet med andre EU-lande, men stigende gaspriser eller et helt stop for russisk gas kan ramme enkelte brancher hårdt. Det gælder særligt fødevarebrancher.

Kontakt

Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ gd@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Danmark er generelt godt rustet til at håndtere høje gaspriser eller en forsyningskrise på gasområdet.
- Enkelte virksomheder og brancher kan dog blive hårdt ramt af høje udgifter eller manglende adgang til gas.
- Fødevarebranchens virksomheder står for 40 pct. af de ansatte i selskaber, der er på listen over ikke-beskyttede gaskunder, som risikerer at få lukket for gassen. Samtidig er det den branche i industrien, der har størst udgifter til gas.
- Glas- og betonindustrien har de højeste udgifter til gas målt ift. branchens produktionsværdi.

Lav gasafhængighed

Danmark har generelt en lav gasafhængighed – 380.000 husstande bruger naturgas til opvarmning via gasfyr, mens 1,8 mio. husstande har fjernvarme. 4,9 pct. af Danmarks energiforsyning dækkes af gas fra Rusland, mens gennemsnittet for EU er på 8,4 pct.¹

Samtidig viser en tysk modelberegning, at BNP-effekterne af et stop for russisk gas er minimale for Danmark sammenlignet med andre EU-lande.² Derudover genåbner Tyra-feltet medio 2023, som vil medføre at Danmark har en gasproduktion, som er væsentligt højere end det danske forbrug. I 2024 vil Danmark således producere gas fra Tyra-feltet samt biogas svarende til samlet 151 pct. af Danmarks nuværende gasforbrug.³

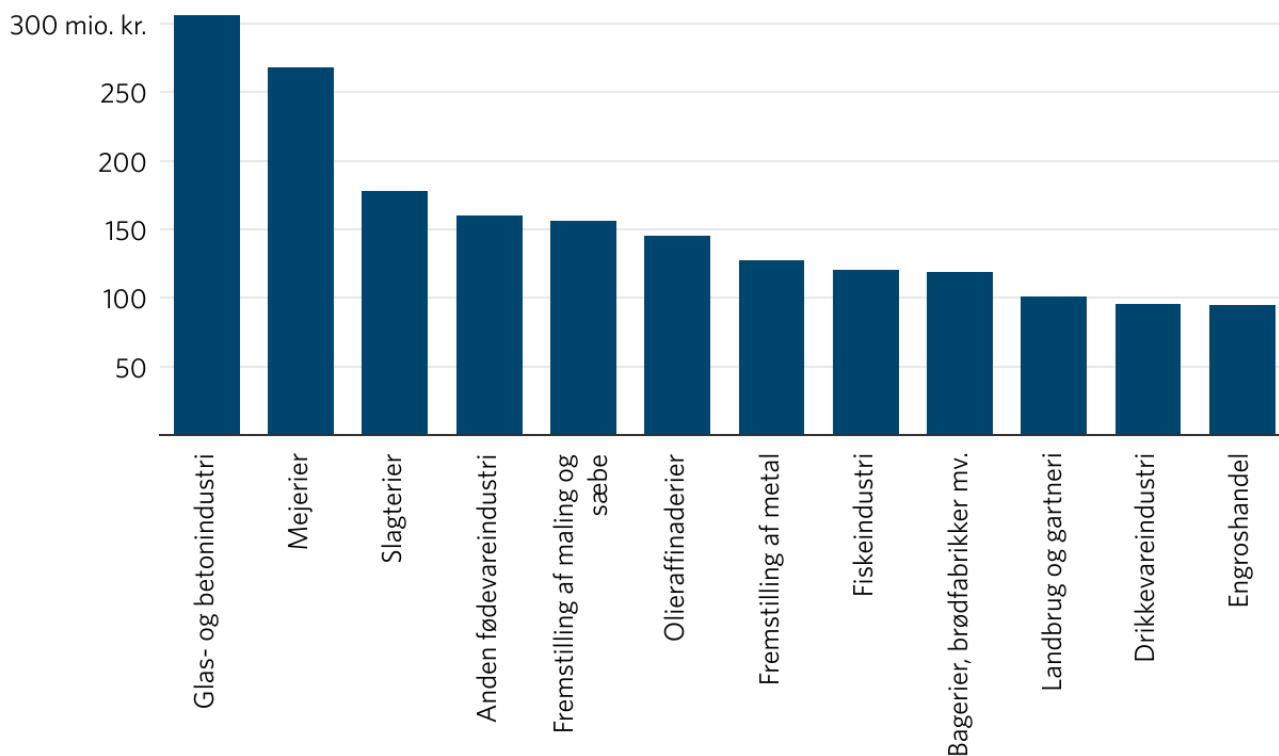
Fødevarebrancher har store udgifter til gas

På trods af Danmarks lave gasafhængighed kan enkelte brancher være udsat, hvis der opstår en forsyningskrise i EU som følge af et stop for russisk gas. Det er i særlig grad fødevareerhvervene, som har høje udgifter til gas og dermed rammes af høje gaspriser. Fødevarebranchen (mejerier, slagterier, fiskeindustri, bagerier, drikkevareindustri og øvrig fødevareindustri) stod i alt for 42 pct. af gasforbruget i industrien i 2018 og er således den mest gasafhængige industribranche, jf. Figur 1.

FIGUR 1

Fødevarebrancher har store udgifter til gas

Figuren viser de enkelte branchers udgifter til gasforbrug (naturgas, biogas og bionaturgas) i 2018. Data vises for de 12 brancher med størst udgifter til gas, ekskl. energiforsyningsbrancherne.

Anm.: Forsyningsbrancherne er udeladt i opgørelsen. Tallene er i 2018-priser.

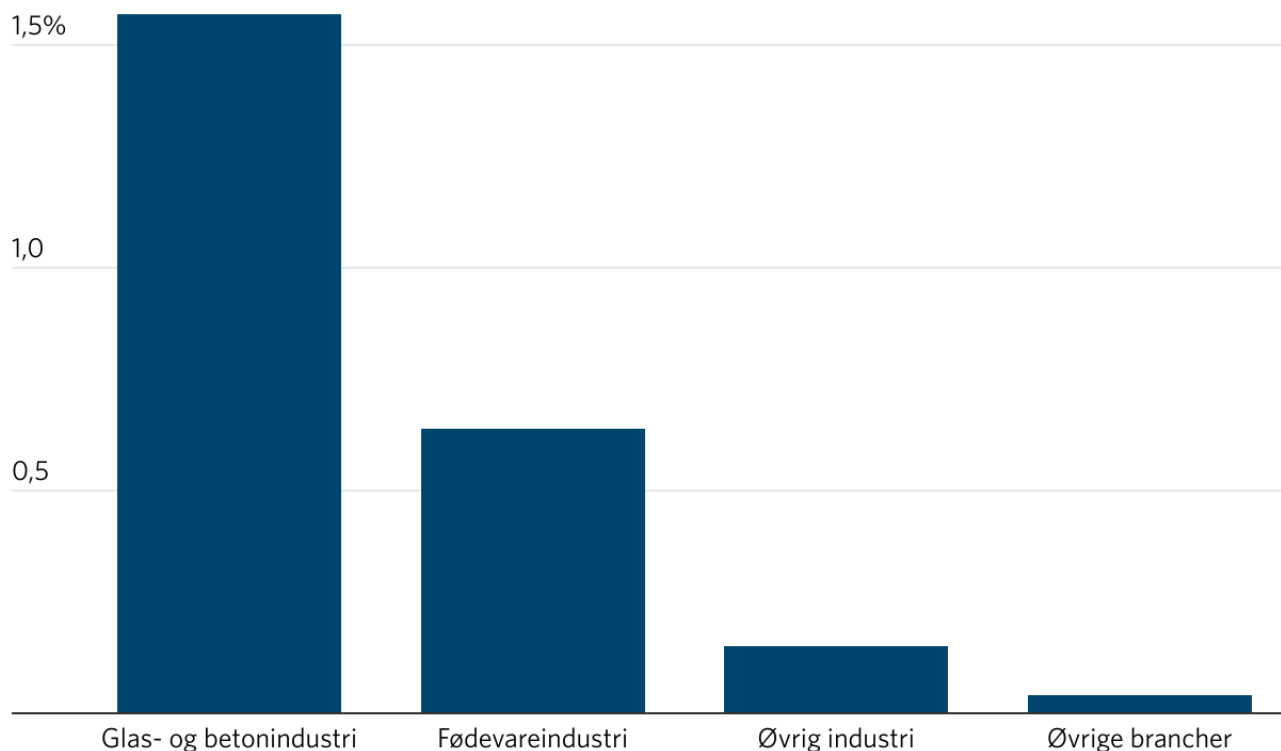
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Ved udgangen af april 2022 var gasprisen steget med 115 pct. sammenlignet med 2021 og med 660 pct. sammenlignet med 2019.⁴ De høje gaspriser kan være en udfordring for de mest energiintensive produktionsvirksomheder. Målt ift. produktionsværdi er glas- og betonindustrien den branche, hvor belastningen er størst, efterfulgt af fødevarebranchen, jf. Figur 2.

FIGUR 2

Glas- og betonindustrien har størst gasforbrug målt ift. produktionsværdi

Figuren viser branchegruppernes gasforbrug i procent af gruppens samlede produktionsværdi.

Anm.: Data er for 2018. Energiforsyningsbrancherne er udeladt i opgørelsen.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Enkelte virksomheder risikerer at få lukket for gassen

På gasmarkedet er der en række beskyttede kunder, herunder privatforbrugere og forsyningsselskaber, der leverer til privatkunder. EU's forordning til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden indeholder et solidaritetsprincip, som medfører, at privatforbrugere i andre EU-lande har forrang til at købe gas ift. danske virksomheder, som ikke er beskyttede kunder. Dermed kan nogle danske virksomheder risikere helt at få lukket for gasforsyningen, hvis der opstår en forsyningskrise i EU.

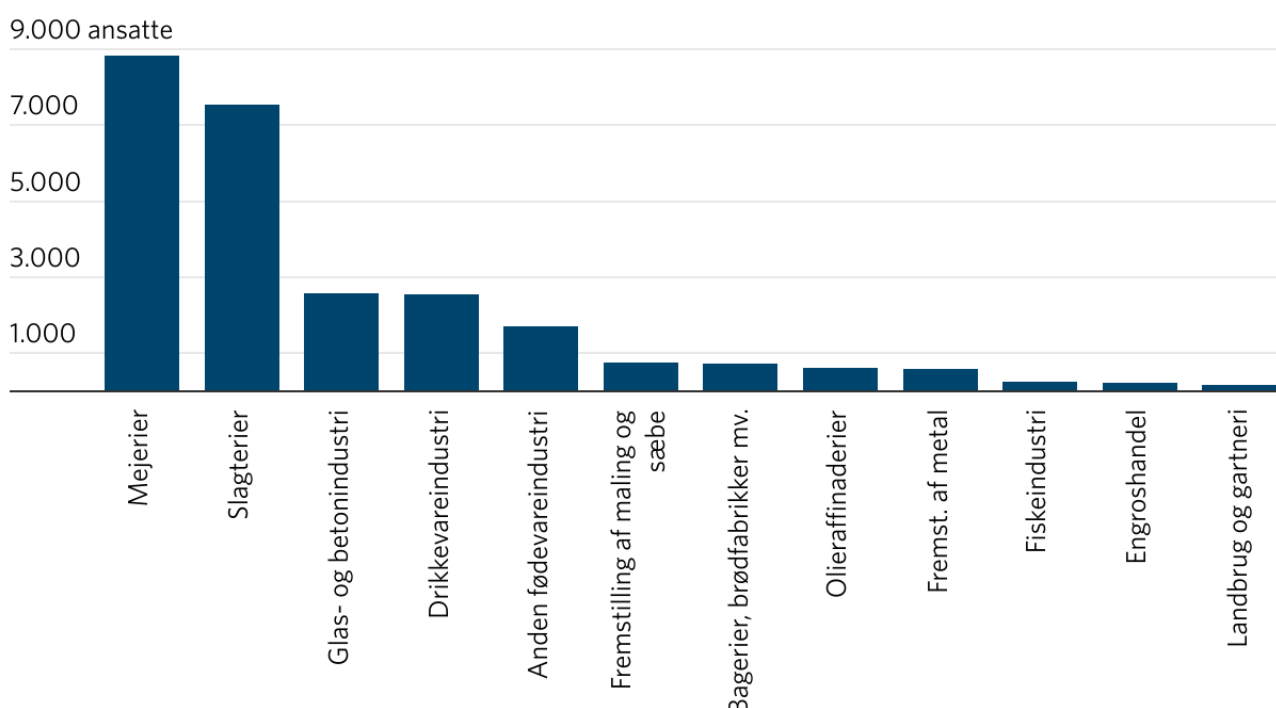
Energinet fastsætter årligt en [kubikmetergrænse](#), og virksomheder, som har et gasforbrug over denne grænse, klassificeres som "ikke-beskyttede" gaskunder. For gasåret 2022/23 er denne grænse sat til 2,3 mio. kubikmeter gas. Der er i alt 57 virksomheder på [listen](#) over ikke-beskyttede kunder, herunder store virksomheder som Arla, Carlsberg og Novo Nordisk. Det er særligt disse kunder, som risikerer at miste adgangen til gas, hvis der opstår en forsyningskrise i EU.

Af de ikke-beskyttede gaskunder er en stor del af virksomhederne koncentreret i fødevarerbranchen. Målt på ansatte udgør virksomheder i fødevarerbranchen (mejerier, slagterier, fiskeindustri, bagerier, drikkevarerindustri og øvrig fødevarerindustri) således 40 pct. af det samlede antal beskæftigede i virksomheder, der er ikke-beskyttede gaskunder, jf. Figur 3.

FIGUR 3

Virksomheder i fødevarerbranchen har flest ansatte blandt ikke-beskyttede gaskunder

Figuren viser antallet af ansatte i virksomheder, der er klassificeret som "ikke-beskyttede" gaskunder, fordelt på de 12 brancher med størst energiforbrug (ekskl. energiforsyningsbrancher).

Anm.: Antal ansatte fremgår for enkelte virksomheder ikke af virk.dk og er derfor udeladt i opgørelsen. Brancheinddelingen er baseret på de branchekoder, som er tilknyttet virksomhedernes CVR-numre.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Energinet og virk.dk

Udover de ansatte i ovenstående brancher tegner Novo Nordisk sig for det største antal ansatte på listen over ikke-beskyttede gaskunder med ca. 19.000 ansatte. Det er dog usandsynligt, at lukning for gassen vil få stor betydning for produktionen her.

-
- 1** **Bruegel (2022): 'Preparing for the first winter without Russian gas',**
www.bruegel.org/2022/02/preparing-for-the-first-winter-without-russian-gas/
 - 2** **Baqae m.fl. (2022): 'The Economic Consequences of a Stop of Energy Imports from Russia',**
www.cae-eco.fr/staticfiles/pdf/cae-focus84.pdf
 - 3** ens.dk/presse/danmark-har-planer-klar-til-sikre-gas-til-borgere-og-virksomheder
 - 4** www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2022/4/gaspriserne-er-steget-660-procent-pa-tre-ar-hvad-skal-din-virksomhed-gore/